

Дата: 20.01.23

Клас: 9-Б

Предмет: основи здоров'я

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

Тема: «РОЛЬ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ ХАРАКТЕРУ»

Мета: формувати поняття про значення моральних цінностей у житті людини та у формуванні характеру, дати уявлення про залежність якості життя від особистісних цінностей; розвивати критичне та аналітичне мислення.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, формування позитивного настрою.

II. ПЕРЕВІРКА ВИКОНАННЯ УЧНЯМИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Питання до учнів

- Які чинники впливають на формування характеру людини?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ І ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ УРОКУ

Притча про посуд

Професор філософії перед лекцією заходить в зал і розкладає на столі декілька предметів. На початку лекції він мовчки бере велику порожню банку, і заповнює її великими камінцями.

Потім запитує:

- Банка повна?

-Так! - погоджуються студенти.

Тоді професор дістає коробку з галькою і висипає її в цю ж банку. Він злегка потряс банку і галька, звичайно, заповнила відкриті області між камінцями.

Він знову запитав студентів:

- Банка повна?

Вони розсміялися і погодилися, що банка повна.

Тоді професор дістає коробку піску і висипає його у банку. Природно, пісок заповнює усю решту простору.

Ще раз професор запитав студентів, чи повна банка? Так, відповіли студенти, тепер вона точно повна!

- Тепер, - сказав професор, - я хочу, щоб ви зрозуміли, що це - ваше життя. Камінці –це важливі речі - ваша сім'я, ваші друзі, ваше здоров'я, ваші діти. Якби усе інше було втрачено, і тільки вони залишилися, ваше життя було б все ще повне. Галька - це інші речі, які мають значення подібно до вашої роботи, вашого будинку, вашого автомобіля. Пісок - усе інше, це просто дрібниці життя. Якщо ви спочатку насиплете пісок у банку, то не буде місця для речей, які є важливими для Вас. Зверніть увагу на речі, які є дійсно важливими для вас.

Піклуйтеся спочатку про камінці - це дійсно має значення. Встановіть ваші пріоритети. Решта - тільки пісок.

IV. СПРИЙНЯТТЯ ТА УСВІДОМЛЕННЯ УЧНЯМИ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Визначення поняття «цінностей»

Цінності — це те, що, важливо для вас, за допомогою чого люди звіряють і оцінюють будь-що у своєму житті.

Життєві цінності — це ідеї, ідеали, цілі, до яких прагнуть людина і суспільство.

Ціннісні орієнтації — це ті стани, явища та процеси в навколишньому житті, які стають орієнтиром для людини, спрямовують формування її цілей, а також способи їх досягнення. (Слайд).

2. Робота зі схемами. (За матеріалами підручника «Основи здоров'я» для 9 класу Т.Є. Бойченко, І.П. Василяшко, О.К. Гурська та ін..).

Учитель. Давайте обміркуємо, що для вас найважливішим є у житті, які ваші життєві цінності. Існує багато різних думок. Проте є цінності, які важливі для всіх. Їх називають загальнолюдськими.

Здоров'я власне
і близьких

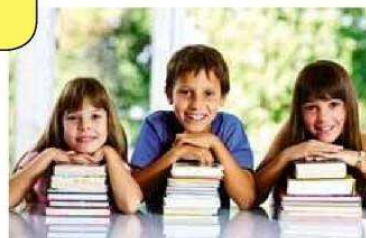

Особисте життя, родина,
взаємини з оточуючими

Загальнолюдські
цінності

Успіхи в роботі,
самореалізація

Розвиток особистості,
самопізнання,
навчання, освіта

3. Самостійна робота.

Формування системи цінностей залежить від різних чинників і проходять низку етапів.

Ознайомтеся з «Етапами формування системи цінностей» та дайте відповіді на питання.

Питання:

- На якому етапі формування системи цінностей діти наслідують близьких дорослих?
- На цьому етапі найсильніший вплив оточення: друзів-однолітків, однокласників, підліткової компанії, спортивної команди, засобів масової інформації. Що це за етап?
- На формування системи цінностей, крім оточення, впливають особисті переконання, самооцінка на етапі?
- Дорослі люди додержуються загальнолюдських цінностей, поєднуючи їх із....?

Етапи формування системи цінностей

Дитинство	Діти наслідують цінності близьких дорослих. Вплив родини найсильніший
Підлітковий вік	Хлопці та дівчата здебільшого переймають цінності друзів чи тих, кого наслідують. Прагнуть зрозуміти, що означає бути дорослими, чому слід додержуватися загальнолюдських цінностей. Формують життєві навички, потрібні для успішного виконання соціальних ролей. На цьому етапі найсильніший вплив оточення: друзів-однолітків, однокласників, підліткової компанії, спортивної команди, засобів масової інформації тощо
Молода людина	Молоді люди усвідомлюють важливість загальнолюдських цінностей для власного розвитку. Додержуючись їх, формують власну систему цінностей, самоідентифікуються. Розвивають критичне мислення. Порівнюють вчинки свої та дорослих з уже засвоєними правилами й обов'язками членів суспільства. Усвідомлюють власні соціальні ролі. Визначають належність до певної соціальної групи, нації тощо. Осмислюють власні вчинки та поведінку, продовжують формувати життєві навички, учаться жити в суспільстві. На формування системи цінностей, крім оточення, впливають особисті переконання, самооцінка.
Доросла людина	Люди додержуються загальнолюдських цінностей, поєднуючи їх із власними. Самостверджуються у професії та суспільстві, беруть активну участь у суспільному житті. Створюють родину, піклуються не тільки про себе, а й про близьких. Відчувають самоповагу, здатні критично оцінити життя

Дуже важливо визначитися з тим, що є найголовнішим для вас, адже життєві цінності допомагають формувати характер, контролювати вчинки, бажання, рішення.

4. Ознайомлення із статтею.

Вищі цінності і якість життя

Д. Франкен

Протягом своєї історії людство виробило моральні цінності вищого порядку. Їх ще називають загальнолюдськими, універсальними, або справжніми цінностями. Досвід багатьох поколінь і сучасні наукові дослідження переконливо доводять, що коли люди у своєму житті керуються такими цінностями і формують відповідні риси характеру, то зазвичай досягають високої якості життя.

Що таке справжні цінності і як вони впливають на якість життя, досліджував Даррел Франкен — учений зі США. Він поставив за мету:

- з'ясувати, які моральні цінності є найважливішими для здоров'я і життєвого успіху;
- встановити, чи існує зв'язок між ними і показниками якості життя.

Дослідження тривало 10 років. Опитування проводили дев'ять професорів провідних університетів США. У ньому взяли участь 1800 осіб із чотирьох країн світу. До загального переліку було внесено 342 моральні цінності, якість життя оцінювалася за 300 параметрами.

У результаті статистичної обробки анкет було визначено 13 цінностей, які найбільше впливають на якість життя (мал. 33). З'ясувалося, що універсальні цінності 1–9 повністю збігаються з тими, які проповідують світові релігії.

1. Любов, дружба (соціальність замість ізолюваності).
2. Оптимізм (життєрадісність замість зневіри).
3. Миротлюбність (співпраця замість конфліктності).
4. Толерантність (повага замість нетерпимості).
5. Чуйність (*емпатія* замість байдужості).
6. Довіра (відчуття безпеки замість підозрілості).
7. Душевна щедрість (альтруїзм замість егоїзму).
8. Гідність (*асертивність* замість агресивності та пасивності).
9. Самоконтроль (володіння собою замість імпульсивності).
10. Самоповага (упевненість замість почуття мізерності).
11. Спілкування (комунікативність замість сором'язливості).
12. Впливовість (лідерство замість підпорядкування).
13. Автономність (незалежність замість залежності).

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Робота з текстом.

Завдання. Прочитати притчу та дати відповідь на питання:

- Про які життєві цінності йде мова у тексті?
- Яка головна думка притчі?

1. Притча про цінність життя

Після шторму беріг моря був усипаний морськими зірками. Дівчинка дуже любила морські зірки і не хотіла, щоб вони гинули. Вона йшла берегом моря, піднімаючи зірки і відпускаючи їх в хвилі, не зупиняючись і не відпочиваючи.

До неї підійшла серйозна, доросла і "тверезо міркуюча" людина. Він із здивуванням звернувся: "Дівчинка, ти що робиш? Ти все одно не врятуєш усіх! Це не має сенсу"! Дівчинка, на хвилину зупинившись, подивилася на нього і відповіла: "Це має сенс для тих, кого я вже врятувала". А потім з такою ж завзятістю продовжила свою справу. Чоловік повільно, замислившись, побрів додому. І ніхто так ніколи і не дізнався, зрозумів він чи ні, що кожне врятоване життя має величезну цінність для того, хто її має.

- В ім'я яких цінностей люди ризикували життям?

2. Притча про щастя

Бог зліпив людину з глини, і залишився у нього невикористаний шматок.

- Що ще зліпити тобі? - запитав Бог.

- Зліпи мені щастя, - попросила людина.

Нічого не відповів Бог, і тільки поклав людині в долоню шматочок глини, що залишився.

- Який сенс ви бачите в цій притчі?

3. ***

Журналіст запитав майстра:

- Що ви зазвичай робили до того, як стали Просвітленим?

- Я зазвичай рубав дрова і носив воду з колодязя.

- А тепер, коли ви стали Просвітленим, що ви робите?

- Що ж я можу робити? Рубаю дрова і ношу воду з колодязя.

Журналіст, природно, здивувався:

- Тоді в чому ж тоді різниця?

Майстер посміхнувся:

- Різниця велика. Тепер все відбувається природно. Раніше це було обов'язком, який мені доводилося виконувати, робити без бажання, примушуючи себе. Я робив це тому, що мені наказували це робити. Мій учитель велів мені рубати дрова, і я рубав, хоча в глибині душі не бажав цього робити. Тепер я рубаю дрова, знаючи про пов'язану з цим радість. Це вже не обов'язок, а розуміння. Холодає, скоро зима, нам будуть потрібні дрова. Учитель старіє, йому треба більше тепла. З цієї ж любові я ношу йому воду з колодязя. Різниця - величезна. Немає небажання, немає опору. Я відгукуюся на поточну необхідність, і знаходжу в цьому радість.

- У чому сенс саморозвитку і внутрішнього пошуку?

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

1. Рефлексія

Як це було.

Сьогодні для мене було важливо...

Для мене було корисно...

Сьогодні на занятті я зрадів/зраділа, коли...

Тепер я вмію...

Тепер я зможу...

2. Підведення підсумку уроку вчителем.

Рецепт щастя : візьміть чашу терпіння, влийте в неї повне серце любові, додайте дві жмені щедрості, посипте добротою, плесніть трохи гумору і додайте якомога більше віри, Усе це добре перемішайте. Намажте на шматок відпущеного вам життя і пропонуйте кожному, кого зустрінете на своєму шляху.

3. Самооцінювання

<i>Тепер я умію...</i>	<i>1-3 бали</i>
<i>Пояснювати, що таке «цінності», «життєві цінності», «ціннісні орієнтації», «якість життя»</i>	
<i>Вирізняти найголовніші цінності та скласти ієрархію цінностей</i>	
<i>Пояснювати свою думку щодо впливу життєвих цінностей на якість життя</i>	
<i>Висловлювати власне ставлення до результатів уроку</i>	

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Прочитайте вислів нашого сучасника Євгена Головаха. Чи згодні ви з цією думкою?

«Треба починати з цінностей. Ми цього не зробили. А треба починати з дитинства, щоб люди розуміли, які цінності визначають щасливе і хороше життя і добробут зараз».

Напишіть есе (7-10 речень) на цю тему.

Зворотній зв'язок із вчителем: HUMAN, електронна адреса – zhannaandreeva95@ukr.net

